

Coalitievorming gemeente Opsterland

Rapportage informatieronde 2018

Marcel van Opzeeland en Anko Postma

13 april 2018.

Inhoud

1. Inleiding	3
Leeswijzer	3
2. Proces	4
Bestaande coalitie	4
Gesprekken	4
Transparantie in het proces	5
3. Eisen aan de coalitie 2018-2022	6
Transparantie	6
Verandering	6
Brede steun in de raad	6
4. Bevindingen	7
Algemeen	7
Transparantie	7
Verandering op inhoud	7
Brede steun in de raad	8
5. Advies	10
Coalitiesamenstelling	10
Proces coalitievorming	11
Verandering op inhoudelijke thema's	11
6. Ten slotte	12
Bijlage	13
Opsterlands Belang	13
CDA	16
Partij van de Arbeid	18
ChristenUnie	21
GroenLinks-OpsterLanders	24
VVD	27
BAS	30
D66	33
FNP	36

1. Inleiding

Op 21 maart 2018 vonden in Opsterland gemeenteraadsverkiezingen plaats. Hieronder wordt de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen in Opsterland weergegeven.

Partij	Zetels	%
Opsterlands Belang	6	23,91
CDA	3	14,86
Partij van de Arbeid	3	12,57
ChristenUnie	2	11,62
VVD	2	9,85
D66	1	5,10
GroenLinks-Opsterlanders	2	11,40
BAS	1	6,37
FNP	1	4,31
Opkomstpercentage		57,92

Bron: www.opsterland.nl

Bij deze verkiezingen kreeg Opsterlands Belang de meeste stemmen en bleef het de grootste partij. Deze partij heeft daarop besloten de verantwoordelijkheid te nemen voor een zo transparant mogelijke informatieronde.

Opsterlands Belang heeft twee eigen raadsleden voorgesteld als informateurs: Marcel van Opzeeland en Anko Postma. De brief over de informatie is met de raad besproken in een openbare vergadering op 29 maart 2018.

De informateurs hebben een onafhankelijke schrijver/notulist gevraagd om het proces van informatie en formatie vanuit 'de ogen van de burger' waar te nemen en te beschrijven.

Het doel van de informatiegesprekken is om de mogelijkheden voor een coalitie te verkennen. Daarnaast heeft Opsterlands Belang de wens geuit, dat alle partijen gedurende het informatieproces drie punten kunnen voorstellen, die formerende partijen moeten (!) meenemen in het formatieproces. Op die manier hebben partijen, ook als ze niet meeonderhandelen, wél invloed gedurende het formatieproces.

Er is verder afgesproken dat de informateurs hun verslag publiekelijk uitbrengen en een voorstel doen voor de formatie.

Leeswijzer

In dit document zullen we eerst het gevolgde informatieproces beschrijven. Vervolgens zullen we de eisen die de verschillende fracties stellen aan het nieuwe college bespreken. Daarna worden de bevindingen van de informateurs gedeeld waarna op basis van die bevindingen een advies wordt uitgebracht.

2. Proces

Traditioneel kunnen de grootste partijen die gezamenlijk 1 zetel meer dan de helft hebben, de coalitie bepalen op basis van absolute meerderheid. Echter het is democratischer om te kijken naar de voorkeur voor coalitievorming van álle partijen. Wie zijn de partijen die volgens de gemeenteraad van Opsterland moeten gaan formeren? Dat is de centrale vraag geweest voor de informateurs. Niet alleen de grootste partijen bepalen, maar iedereen heeft een stem. Een modernere manier van informeren die recht doet aan onze democratie. Op deze manier zijn de burgers van Opsterland sterker vertegenwoordigd.

Bestaande coalitie

De vorige coalitie van Opsterlands Belang, CDA en ChristenUnie heeft voldoende zetels behaald bij de verkiezingen om in dezelfde combinatie te gaan formeren. De vorige coalitie had slechts 1 zetel meerderheid en om die reden is het te eenvoudig en ouderwets om alleen op basis van de absolute meerderheid (helft plus een) automatisch te gaan formeren. Bij een uitslag met zoveel gekozen partijen (9) achtten de informateurs het verstandig om ook alternatieven te onderzoeken.

Om die reden zijn de informateurs verder gaan kijken en is er uitgebreid met alle partijen gesproken om te inventariseren welke thema's partijen belangrijk vinden, of men veel verandering wenst of juist niet en welke partijen steun hebben van andere partijen als formerende partij. Hiermee wordt recht gedaan aan het duale karakter van de Opsterlandse raad en wederom een brug geslagen tussen oppositie en coalitie, ook naar de toekomst.

Gesprekken

Alle 9 partijen zijn uitgenodigd voor een gesprek. Door de flexibiliteit van iedereen heeft het bestuurssecretariaat alle gesprekken efficiënt kunnen inplannen. De twee informateurs hebben met vertegenwoordigers van álle negen verkozen partijen een gesprek gevoerd van circa een uur. Op één na werden alle partijen vertegenwoordigd door twee personen.¹ De gesprekken vonden plaats op een voor iedereen veilige en neutrale locatie.²

In de gesprekken werd een vragenlijst gevolgd, zodat de inbreng van partijen vergeleken kan worden. Voorafgaand aan de gesprekken had geen enkele partij kennis van de 14 vragen. Deze vragenlijst en de antwoorden per partij treft u aan in de bijlage. Na ieder gesprek kregen de vertegenwoordigers van de partijen de gestelde vragen op papier mee met het verzoek deze niet met anderen te delen voordat alle gesprekken plaats hadden gevonden.

¹ Wegens ziekte van een FNP raadslid.

² Nieuw Allardsoog.

De gesprekken zijn in een prettige en constructieve sfeer verlopen. Bij de gesprekken was namens de ambtelijke organisatie Piet Brouwer aanwezig voor de verslaglegging. De verslagen van de gesprekken zijn opgenomen in de bijlage. Elke partij is in de gelegenheid gesteld op- en aanmerkingen bij het verslag te maken. Daar hebben een aantal partijen gebruik van gemaakt, zodat de informateurs op basis van de geverifieerde antwoorden conclusies konden trekken.

Transparantie in het proces

Daarnaast was Jan Arendz aanwezig als schrijver/notulist. Hij volgde het proces van de informatie om achteraf op een transparante manier aan de inwoners van Opsterland te kunnen laten zien hoe het proces verlopen is en hoe en waarom bepaalde keuzes zijn gemaakt. De intentie van de informateurs is om Jan Arendz ook te betrekken bij het formatieproces.

3. Eisen aan de coalitie 2018-2022

Aan alle negen partijen in de Opsterlandse raad is gevraagd welke kwaliteiten (competenties) de nieuwe coalitie zal moeten hebben. Naast stabiliteit, dualisme en een goede afspiegeling, worden vooral benoemd:

Transparantie

Veel partijen, maar niet alle, achten het van groot belang dat er nog meer transparantie en communicatie is van de overheid met haar burgers. Veel partijen spraken waardering uit voor het innovatieve en open proces van (in)formereren in aanwezigheid van een onafhankelijke schrijver.

Verandering

In de gesprekken met de verschillende partijen ervoeren de informateurs een urgentie voor verandering. Veel partijen ervaren dat de wereld om ons heen steeds sneller aan het veranderen is. Deze, soms zelfs wereldwijde, veranderingen zullen niet geruisloos aan Opsterland en haar inwoners voorbij gaan. De gemeenteraad zal moeten anticiperen op bijvoorbeeld klimaatverandering, druk op het unieke landschap van Opsterland, economische grilligheid, globalisering, ontgroening en vergrijzing. Veel partijen zijn van mening dat deze thema's op dit moment nog niet ambitieus genoeg worden opgepakt. Er is dan ook een sterke behoefte bij een meerderheid van de partijen om de komende jaren voortvarend en met oog voor nieuwe mogelijkheden en ontwikkelingen Opsterland vooruit te helpen. Daarbij is behoefte aan nieuwe manieren van werken en besturen en wellicht daaruit volgend nieuwe hoofdpersonen.

Concluderend, er is een duidelijke roep om verandering.

Brede steun in de raad

Partijen benoemen dat het belangrijk is dat er vertrouwen en respect is binnen het college en binnen de raad. Ook is door partijen aangegeven dat de duale manier van werken door de Opsterlandse raad in de afgelopen jaren positief is ervaren. Daar past een coalitie bij die niet alleen op de meerderheid van raadszetels leunt, maar ook op brede instemming kan rekenen.

De bevindingen en conclusies vindt u in de volgende hoofdstukken.

4 Bevindingen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op wat er naar voren is gekomen uit de informatiegesprekken. De vragen in de gesprekken waren ingedeeld in algemene en inhoudelijke vragen en vragen over de partijen. Daarnaast kregen de partijen de gelegenheid zelf vragen te stellen of opmerkingen te maken. Deze zijn opgenomen in de verslagen in de bijlagen.

Algemeen

Partijen zijn positief over hetgeen door het college van B&W in de vorige periode is uitgevoerd. Specifiek wethouder Kooistra wordt geroemd om de manier waarop hij uitvoering gaf aan het proces waarmee de gemeente de drie decentralisaties geruisloos en zonder problemen heeft ingevoerd. Wethouder Jonkman wordt door partijen gewaardeerd om de manier waarop hij de gemeentelijke financiën gezond heeft weten te houden in jaren van bezuinigingen. Daarnaast oogst hij waardering voor de manier waarop hij zijn werk in Opsterland weet te combineren met zijn rol in Brussel, waar hij de regio een stem geeft. Echter, binnen het dualisme zijn de wethouders verantwoordelijk voor de uitvoering van beleid en dus niet voor de richting van beleid. Partijen hebben ons laten weten dat vertrouwen tussen formerende partijen en in elkaars wethouders een belangrijke voorwaarde is voor een succesvolle formatie. De partij is echter leidend en niet de persoon/wethouder.

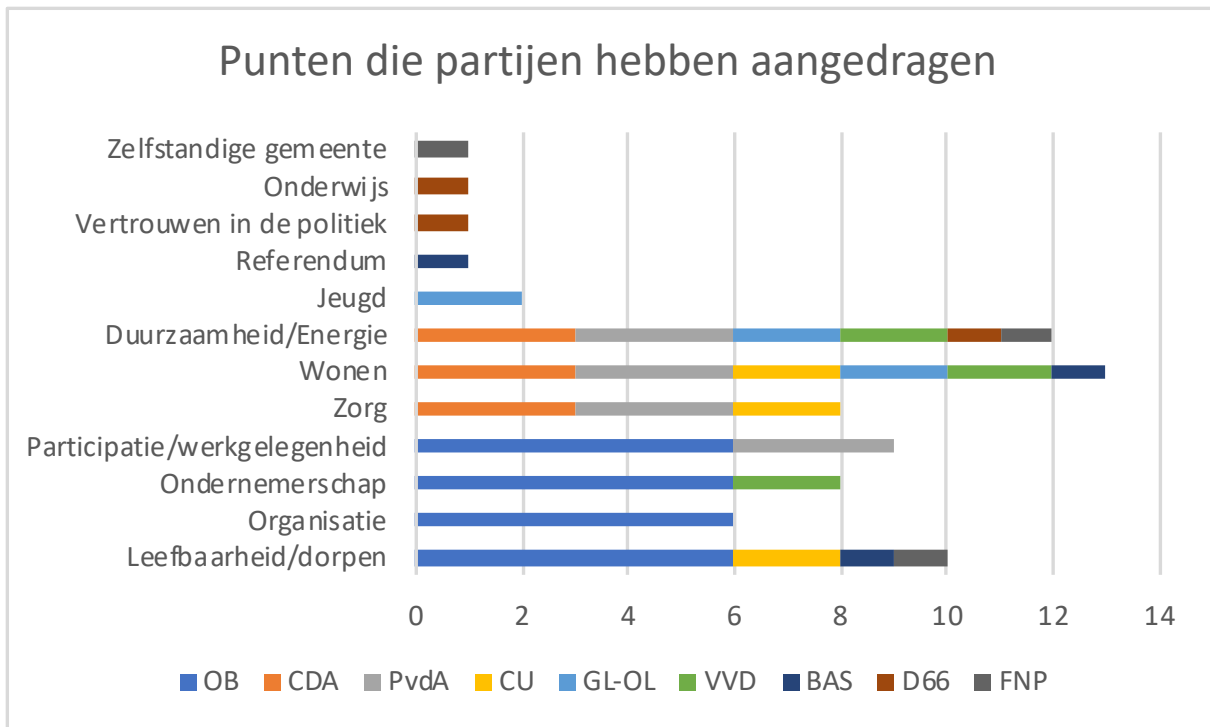
Transparantie

D66 benoemt open communicatie als één van de drie belangrijkste kwaliteiten voor de nieuwe coalitie. Ook de ChristenUnie, BAS en de FNP noemen helderheid en transparantie als één van de drie belangrijkste kwaliteiten voor de nieuwe coalitie.

Daarentegen stelde het CDA voor om bij de start van de formatie opnieuw afspraken te maken over de communicatie en de rol van de schrijver Jan Arendz.

Verandering op inhoud

Vorm volgt inhoud. De informateurs hebben geïnventariseerd welke (maximaal drie) thema's de verschillende partijen willen meegeven aan de formerende partijen. De aandachtspunten van de Opsterlandse gemeenteraad zijn weergegeven in de onderstaande grafiek.

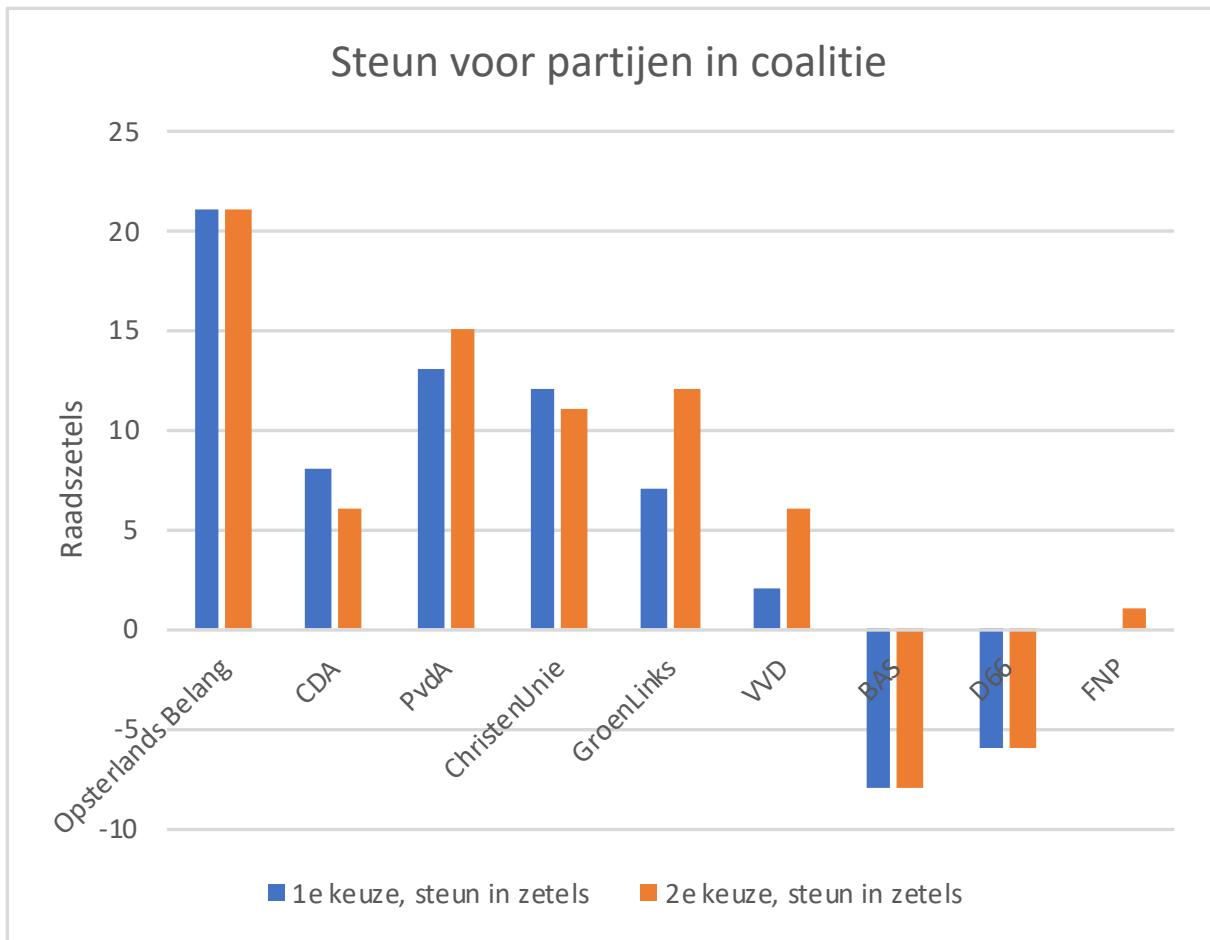
In de bovenstaande tabel zijn de drie belangrijkste punten die partijen konden aandragen, weergegeven. De breekpunten die zijn ingebracht door partijen, zijn niet de speerpunten van andere partijen. Hier liggen dus geen fundamentele hindernissen voor de formatie. Wel zijn er binnen programma's tussen verschillende partijen verschillen van inzicht.

Brede steun in de raad

Alle partijen is gevraagd hun voorkeur voor een nieuwe coalitie uit te spreken. Veel partijen gaven aan dat een kleine coalitie die uit drie partijen bestaat, de voorkeur heeft. Ook werd door een aantal partijen benoemd dat gedoogpartijen in de coalitie (wel in de coalitie maar geen wethouder) niet de voorkeur heeft.

Mocht de eerste formatie niet lukken, dan is ook gevraagd een tweede voorkeur te geven. Vervolgens zijn deze voorkeuren gevisualiseerd in de onderstaande grafiek. De steun is niet weergegeven in de steun per partij, maar in het totaal aantal raadszetels.

De grafiek laat de negen partijen zien die plaats zouden kunnen nemen in de coalitie. Wanneer een partij genoemd wordt als coalitiegenoot, zijn daarvoor punten gegeven. Een punt per raadszetel van de partij die deze partij in de coalitie noemde. Partijen die juist door andere partijen werden uitgesloten hebben daarvoor puntenaftrek gekregen. Dit heeft geleid tot het volgende overzicht.

Hoewel de bestaande coalitie in aantal zetels gelijk is gebleven, is het veld veranderd wanneer er naar individuele partijen wordt gekeken. Een meerderheid van de raad geeft er de voorkeur aan dat de PvdA plaatsneemt in de nieuwe coalitie ten koste van het CDA. Bij de eerste keuze heeft de ChristenUnie de voorkeur van partijen om deel te nemen aan de coalitie boven Groenlinks-OpsterLanders. Wanneer wordt gevraagd naar de 2^e voorkeur, heeft Groenlinks-OpsterLanders een lichte voorkeur boven de ChristenUnie.

5. Advies

Op basis van de eisen die de raad stelt aan de nieuwe coalitie en de bevindingen in de vorige hoofdstukken, komen de informateurs tot het volgende advies.

Coalitiesamenstelling

Er is gekeken naar de kwaliteiten die de nieuwe coalitie volgens de gemeenteraad van Opsterland moet hebben:

1. Brede steun van de raad
2. Transparantie
3. Verandering

Op basis van deze kwaliteiten en de bevindingen in het vorige hoofdstuk, adviseren de informateurs dat Opsterlands Belang, PvdA en ChristenUnie gaan formeren.

Samen hebben deze partijen 11 zetels van de totaal 21 zetels in de gemeenteraad van Opsterland. Hiermee wordt wederom een coalitie gevormd met slechts 1 zetel meerderheid. Dit voorkomt machtsdenken en houdt de oppositie krachtig. Dit komt allebei ten goede aan het dualisme in de Opsterlandse gemeenteraad.

De informateurs denken dat deze coalitie een goede afspiegeling van de uitslag is waarin alle politieke richtingen in Opsterland zijn vertegenwoordigd.

Proces coalitievorming

De schrijver die het informatieproces heeft verslagen vanuit de ogen van de burger, zal ook het formatieproces waarnemen en daarover achteraf publiceren.

Omdat de formerende partijen op een aantal inhoudelijke programmapunten elkaar zeker nog zullen moeten vinden, stellen de informateurs voor dat een onafhankelijke formateur met gezag het formatieproces gaat leiden. Anne-Wil Lucas is bereid gevonden de rol van externe formateur op zich te nemen. Mevrouw Lucas is in de periode 2008-2009 commissielid geweest voor de VVD in de gemeenteraad van Opsterland, is vervolgens van 2010 tot 2016 lid van de Tweede Kamer geweest en werkt nu als programmadirecteur Breakthrough Technologies bij StartupDelta. Ze woont sinds 2000 in de gemeente Opsterland en volgt de ontwikkelingen in de Opsterlandse politiek op enige afstand.

De drie speerpunten die iedere partij in de Opsterlandse gemeenteraad heeft aangedragen, zullen allemaal besproken en opgenomen worden in het akkoord. Indien er geen steun van de formerende partijen is voor het punt, dan zal dit beargumenteerd worden en als bijlage in het coalitieakkoord worden opgenomen.

De uitkomst van het formatieproces is een coalitieakkoord en portefeuillevverdeling.

Verandering op inhoudelijke thema's

De belangrijkste drie thema's die zijn ingebracht door de Opsterlandse partijen (ongeacht of zij mee formeren of niet) zijn:

1. Wonen - Veel partijen zijn van mening dat er meer aandacht moet zijn voor woningen voor jongeren en/of ouderen in de kleine dorpen. Meer eisen van woningbouwcoöperaties en het ondersteunen van starters zijn genoemde oplossingen voor dit probleem.
2. Duurzaamheid/Energie – De energietransitie gaat snel. Bijna alle partijen zijn van mening dat Opsterland meer ambitie kan tonen. Niet alleen verduurzaming maar ook de verandering van de leefomgeving wordt genoemd. Partijen pleiten ook voor behoud van het unieke Opsterlandse landschap. Volgens partijen moeten we meer verantwoordelijkheid nemen voor de impact van beleid op toekomstige generaties.
3. Leefbaarheid/Dorpen – Om te kunnen anticiperen op dreigende krimp en ontgroening, willen partijen dat er meer lange termijn aandacht komt voor de leefbaarheid in dorpen. Dit reikt verder dan het behoud van voorzieningen. Denk daarbij aan bijvoorbeeld bereikbaarheid en (sociale) gezondheid.

De informateurs zien deze drie thema's als kans om de benoemde ambitie voor vernieuwend beleid van partijen waar te maken. In de formatieronde zullen deze thema's nadrukkelijk de aandacht krijgen.

6. Ten slotte

Wij bedanken alle politieke partijen in de Opsterlandse gemeenteraad voor hun vertrouwen en constructieve bijdrage aan deze informatieronde. De sfeer is door ons als optimistisch, coöperatief, open en toekomstgericht ervaren. Met het gegeven advies gaan we ervan uit recht te doen aan de uitkomst van de gesprekken met verschillende partijen. Wij zien een ambitieuze, vernieuwende toekomst, breed gedragen in onze duale raad, tegemoet.

Anko Postma en Marcel van Opzeeland

Bijlage

Verlagen informatiegesprekken

Opsterlands Belang

Vertegenwoordigd door:	Willemijn Bruining en Jan van Dalen
Datum en tijd:	4 april 2018, 21.15-22.10 uur

1. Algemeen

a.	Hoe duidt u de verkiezingen?
	Opsterlands Belang is gegeven de media-aandacht heel tevreden met de uitslag. Het is wel jammer dat er nog steeds veel partijen zijn en dat de opkomst relatief laag was. Aangezien er in de zetelaantallen weinig veranderd is, denkt Opsterlands Belang dat de kiezers redelijk tevreden zijn.
b.	Aan welke (drie) belangrijke kwaliteiten moet de nieuwe coalitie volgens u voldoen?
	<ul style="list-style-type: none">• Vertrouwen en respect binnen het college en binnen de raad;• Energie en <i>spirit</i>;• Elkaar prikkelen om samen beter te worden;• Stabiliteit.
c.	Wat maakt de gemeente Opsterland uniek volgens uw partij?
	Wat de gemeente Opsterland uniek maakt, is de historie, maar ook de omvang, waarbij bestuur en inwoners nog contact kunnen hebben. Daarnaast is elk dorp uniek, hoewel elk dorp zich ook verbonden voelt met het totaal, de gemeente.

2. Inhoudelijk

a.	Wat voor akkoord: op hoofdlijnen of gedetailleerd?
	Opsterlands Belang wil een hoofdlijnenakkoord, want je weet niet wat de toekomst brengt. Er kunnen wel een paar dingen zijn, die zo belangrijk zijn dat je op dat onderdeel meer details afspreekt. Binnen een coalitie moet je wel uitgaan van dezelfde stip op de horizon en langetermijnvisie.
b.	Welke drie punten wilt u inbrengen bij de formatie (of uw partij meeformeert of niet).
	<ul style="list-style-type: none">• <u>Leefbaarheid in de dorpen</u>. De kracht komt vanuit de dorpen, die moeten hun eigen budget houden. Waar het nodig is, wil Opsterlands Belang extra investeren in leefbaarheid (zoals geen leges voor vergunningen van vrijwilligersorganisaties en ozb-

	<p>compensatie).</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Organisatie</u>. De organisatie moet gericht zijn op resultaat (output) en slagvaardiger worden. Cultuuraanpassing. • <u>Sociaal ondernemen</u>. Opsterlands Belang wil ruimte geven aan ondernemers, bijvoorbeeld op het gebied van regelgeving. Op die manier wordt werkgelegenheid gestimuleerd. Daarnaast wil Opsterlands Belang mensen met een uitkering in beweging en aan het werk krijgen (is ook gezond). Als een reguliere baan niet lukt, dan is vrijwilligerswerk een goede opstap. “Echt werk” moet wel lonen.
c.	Is uw partij voor het vasthouden aan de bestaande koers of vindt u dat er verandering van bestaand beleid nodig is en indien ja, op welke thema's?
	Voor Opsterlands Belang mag er wel een stapje bij en moeten duidelijker keuzes worden gemaakt.
d.	In het geval van bezuinigingen, op welke gebieden kan volgens uw partij dan bezuinigd worden?
	Opsterlands Belang voorziet, gegeven de speerpunten, binnen het sociaal domein kostenbesparing zonder afbreuk te doen aan de output. Bezuinigingen kunnen ook worden gevonden in de organisatie, door resultaatgericht te werken en te bekijken of bepaalde taken nog wel gedaan moeten worden. “Met meer geld hoeft het beleid niet beter te worden” of andersom, dat met sobere financiën slimme oplossingen worden bedacht.
e.	Wanneer er wordt geformeerd, zijn er punten waarop de formatie zou breken?
	Dit vindt Opsterlands Belang een lastige vraag, want je weet niet welke punten er in het verdere proces ter tafel kunnen komen. Voor zover Opsterlands Belang nu kan overzien zijn een ozb-verhoging en een fusie van de gemeente breekpunten.

3. Partijen

a.	Hoe ziet volgens uw partij de ideale coalitie eruit en waarom passen die partijen goed samen? Wat is uw tweede voorkeur?
	Opsterlands Belang vindt deze vraag niet passend in deze fase van het proces: het is juist aan de informateurs hier een antwoord op te geven op basis van de verkregen informatie van alle partijen. Als er toch een antwoord gegeven moet worden, dan is dat gebaseerd op ervaringen uit het verleden (en niet hoe partijen er nu in staan). Het gevoel is dat een combinatie van Opsterlands Belang, PvdA en ChristenUnie werkbaar is. Op de tweede plaats de combinatie Opsterlands Belang – PvdA – GroenLinks-OpsterLanders, waarbij het nog onzeker is wat de nieuwe koers van de laatstgenoemde partij zal worden.
b.	Zijn er partijen die u uitsluit als formatiepartner?
	BAS, omdat deze partij de afgelopen periode niet constructief is geweest.

	D66, omdat deze partij, als onderdeel van de coalitie, halverwege de afgelopen periode zich tegen de andere coalitiepartijen gekeerd heeft en daardoor een minder betrouwbare indruk heeft achtergelaten.
c.	Hoe ziet u de verhoudingen tussen coalitie en oppositie?
	Opsterlands Belang hoopt dat de oppositie positief kritisch en constructief is, maar wil liever geen harde tegenstellingen. Dualisme is belangrijk.
d.	Wilt u mee formeren en zo ja, wie is uw wethouderskandidaat? (de naam blijft buiten het verslag)
	Ja.
e.	Voorziet u personele veranderingen in uw fractie de komende 4 jaar?
	Nee.

4. Overig

a.	Heeft u nog vragen en opmerkingen voor de informateurs?
	Advies aan de formateur: houdt rekening met de competenties van de toekomstige wethouders.

Vertegenwoordigd door:	Wietze Kooistra en Sjors Veenstra
Datum en tijd	3 april 2018, 16.00-17.00 uur

1. Algemeen

a.	Hoe duidt u de verkiezingen?
	Het CDA is tevreden met de uitkomst; het is de tweede partij van de gemeente en heeft procentueel winst geboekt. Daarnaast heeft het CDA een goed gevoel over de gevoerde campagne.
b.	Aan welke (drie) belangrijke kwaliteiten moet de nieuwe coalitie volgens u voldoen?
	De nieuwe coalitie moet nieuwe uitdagingen oppakken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om de positie van de kleine dorpen, duurzaamheid en economische ontwikkeling.
c.	Wat maakt de gemeente Opsterland uniek volgens uw partij?
	De gemeente Opsterland is uniek, omdat het een heel oude bestuurlijke eenheid is. Daarnaast kent de gemeenten een evenwicht tussen alle verschillende dorpen, hoewel; ze vaak niet heel veel met elkaar hebben.

2. Inhoudelijk

a.	Wat voor akkoord: op hoofdlijnen of gedetailleerd?
	Hoofdlijnenakkoord. De wereld verandert snel, dus een coalitie moet snel kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen. Een gedetailleerd akkoord kan een coalitie dan in de weg zitten.
b.	Welke drie punten wilt u inbrengen bij de formatie (of uw partij meeformeert of niet).
	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Zorg</u>. Meer inzetten op preventie, door meer aandacht voor bijvoorbeeld bewegen en gezonder leven. • <u>Wonen</u>. Meer ruimte voor woningen in de kleine dorpen. Als dorpen met plannen voor woningbouw komen, moet de gemeente dat goed faciliteren. • <u>Duurzaamheid</u>. Voorbeeld: energieneutrale bedrijven in het buitengebied.
c.	Is uw partij voor het vasthouden aan de bestaande koers of vindt u dat er verandering van bestaand beleid nodig is en indien ja, op welke thema's?
	Er is verandering nodig, onder andere op de volgende thema's: - Duurzaamheid: meer dan de afgelopen jaren;

	<ul style="list-style-type: none"> - Openbare ruimte en wegen verbeteren; - Problemen met recreatieve fietspaden: deze paden zijn niet van de gemeente, maar de gemeente moet beter proberen om een oplossing te vinden voor de problemen.
d.	In het geval van bezuinigingen, op welke gebieden kan volgens uw partij dan bezuinigd worden?
	Het CDA vindt dat de grens de afgelopen jaren al is opgezocht. Als er nog bezuinigd moet worden, dan zullen er taken afvallen, want meer verschraling is niet of nauwelijks mogelijk.
e.	Wanneer er wordt geformeerd, zijn er punten waarop de formatie zou breken?
	Geen breekpunten.

3. Partijen

a.	Hoe ziet volgens uw partij de ideale coalitie eruit en waarom passen die partijen goed samen? Wat is uw tweede voorkeur?
	Eerste voorkeur: voortzetting huidige coalitie Opsterlands Belang – CDA – ChristenUnie Het CDA heeft geen tweede voorkeur.
b.	Zijn er partijen die u uitsluit als formatiepartner?
	Nee.
c.	Hoe ziet u de verhoudingen tussen coalitie en oppositie?
	Het is belangrijk dat iedereen betrokken wordt. Een goede manier is het gebruik van een startnotitie over nieuw beleid, zodat iedereen al aan het begin van het proces zijn inbreng kan leveren.
d.	Wilt u mee formeren en zo ja, wie is uw wethouderskandidaat? (de naam blijft buiten het verslag)
	Ja, het CDA wil mee formeren en heeft een wethouderskandidaat.
e.	Voorziet u personele veranderingen in uw fractie de komende 4 jaar?
	Nee.

4. Overig

a.	Heeft u nog vragen en opmerkingen voor de informateurs?
	Het CDA vindt het belangrijk om bij de start van de formatie afspraken te maken over de communicatie en de rol van de schrijver, Jan Arendz.

	Daarnaast vindt het CDA dat er niet geformeerd zou moeten worden met partijen die geen wethouder leveren.
--	---

Partij van de Arbeid

Vertegenwoordigd door:	Roel Vogelzang en Libbe de Vries
Datum en tijd	4 april 2018, 18.00-19.00 uur

1. Algemeen

a.	Hoe duidt u de verkiezingen?
	De uitslag is grotendeels volgens verwachting, met een kleinere PvdA en een grotere GroenLinks-OpsterLanders. We zien in de uitslag voor de PvdA wel minder dan verwacht terug van het gezamenlijke beleid van de afgelopen periode, maar met drie zetels vormt de PvdA nog altijd een robuuste fractie.
b.	Aan welke (drie) belangrijke kwaliteiten moet de nieuwe coalitie volgens u voldoen?
	<ul style="list-style-type: none"> • Een goede afspiegeling van de uitslag; • Soliditeit, vertrouwen en verantwoordelijkheid; • Dualisme, met de inhoud centraal. Op die manier is er ruimte voor debat in de raad en worden besluiten genomen op basis van inhoudelijke argumenten.
c.	Wat maakt de gemeente Opsterland uniek volgens uw partij?
	Voor de PvdA is de gemeente Opsterland uniek vanwege het gevarieerde landschap. Het is een prachtige woongemeente. Met de kwaliteit van wonen als uitgangspunt kunnen we er nog meer van maken. Ten slotte is de gunstige ligging een groot pluspunt.

2. Inhoudelijk

a.	Wat voor akkoord: op hoofdlijnen of gedetailleerd?
	De PvdA wil een hoofdlijnenakkoord met concrete speerpunten. Het akkoord moet richting geven vanuit een gezamenlijke visie. De PvdA wil af van het wij-zij-denken.
b.	Welke drie punten wilt u inbrengen bij de formatie (of uw partij meeformeert of niet).
	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Duurzaam Opsterland</u>. Voorbeelden: de gemeente maakt een lokale klimaatagenda, combineert de klimaatopgave met andere opgaven en stimuleert dat elk dorp in de komende vier jaar een eigen duurzaamheidsplan ontwikkelt. Overwegen om een deel van de inkomsten uit de precariobelasting in een duurzaamheidsfonds te storten. • <u>Sociaal Opsterland</u>. Voorbeelden: geen bezuinigingen op zorg- en armoedebeleid, sociaal aanbesteden, verdringing van betaald werk voorkomen en Caparis ombouwen tot een

	<p>sociale onderneming.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Vitaal Opsterland</u>. Voorbeelden: betaalbare woningen voor alle doelgroepen, het budget voor startersleningen uitbreiden en de corporaties aanspreken op de verantwoordelijkheid voor sociale woningbouw.
c.	Is uw partij voor het vasthouden aan de bestaande koers of vindt u dat er verandering van bestaand beleid nodig is en indien ja, op welke thema's?
	De PvdA vindt verandering nodig. Het ambitieniveau mag omhoog op een aantal dossiers, bijvoorbeeld sport en cultuur. Er is te veel sprake van een zesjescultuur. Daarnaast is de organisatie vaak te stroperig.
d.	In het geval van bezuinigingen, op welke gebieden kan volgens uw partij dan bezuinigd worden?
	De PvdA wil niet bezuinigen op mensen in de kwetsbare doelgroepen. Als er bezuinigd moet worden, dan eerder op zaken die 'vermaak' zijn dan op zaken die mensen echt raken. "Eerst de mensen, dan de stenen."
e.	Wanneer er wordt geformeerd, zijn er punten waarop de formatie zou breken?
	Wij hebben altijd gezegd dat we geen breekpunten vooraf willen benoemen. Maar een substantiële bezuiniging op zorg is voor de PvdA moeilijk te verteren. De PvdA verwacht namelijk dat met name de kosten voor de jeugdzorg nog kunnen oplopen.

3. Partijen

a.	Hoe ziet volgens uw partij de ideale coalitie eruit en waarom passen die partijen goed samen? Wat is uw tweede voorkeur?
	<p>Eerste voorkeur: Opsterlands Belang – PvdA – GroenLinks-Opsterlanders</p> <p>Tweede voorkeur: Opsterlands belang – PvdA - ChristenUnie</p>
b.	Zijn er partijen die u uitsluit als formatiepartner?
	Nee.
c.	Hoe ziet u de verhoudingen tussen coalitie en oppositie?
	De PvdA is voor een raad met samenwerking tussen coalitie en oppositie, dualisme en ambitie.
d.	Wilt u mee formeren en zo ja, wie is uw wethouderskandidaat? (de naam blijft buiten het verslag)
	Ja.
e.	Voorziet u personele veranderingen in uw fractie de komende 4 jaar?

	Ja, dat is mogelijk.

4. Overig

a.	Heeft u nog vragen en opmerkingen voor de informateurs?
	-

Vertegenwoordigd door:	Rob Jonkman en Gerrit Weening
Datum en tijd	3 april 2018, 15.00-16.00 uur

1. Algemeen

a.	Hoe duidt u de verkiezingen?
	De kiezer heeft richting gegeven en de drie huidige coalitiepartijen hebben het vertrouwen gekregen. De duiding van de ChristenUnie is, dat de kiezers het signaal hebben gegeven het eens te zijn met wat de coalitie de afgelopen vier jaar heeft gedaan.
b.	Aan welke (drie) belangrijke kwaliteiten moet de nieuwe coalitie volgens u voldoen?
	De belangrijkste eisen zijn dat er een basis van vertrouwen is en dat er sprake is van helderheid en transparantie. Op deze manier heeft de coalitie de afgelopen periode goed kunnen samenwerken, ondanks de vervelende gebeurtenissen met bijvoorbeeld Opsterlands belang of wethouder Kooistra.
c.	Wat maakt de gemeente Opsterland uniek volgens uw partij?
	Opsterland heeft volgens de ChristenUnie veel te bieden, bijvoorbeeld op het gebied van recreatie en toerisme. Dit geldt bijvoorbeeld voor Bakkeveen, maar ook voor Gorredijk. Als een relatief kleine gemeente timmert Opsterland daarnaast goed aan de weg in bijvoorbeeld de P10, de VFG en Europa.

2. Inhoudelijk

a.	Wat voor akkoord: op hoofdlijnen of gedetailleerd?
	De ChristenUnie is voorstander van een hoofdlijnenakkoord, zodat er ruimte is voor een eigen inkleuring en ook voor de oppositiepartijen. Een akkoord voor de langere termijn, maar niet dichtgetimmerd.
b.	Welke drie punten wilt u inbrengen bij de formatie (of uw partij meeformeert of niet).
	<ul style="list-style-type: none">• Dorpen meer verantwoordelijkheid geven en dorpsbudgetten verruimen. Voorbeelden: eigen initiatieven vanuit de dorpen omarmen en inzetten op duurzame ontwikkelingen, waaronder "nul op de meter".• Zorg voor ouderen en mensen die hulp nodig hebben. Voorbeelden: meer aandacht voor eenzaamheid onder ouderen, de VOG gratis verstrekken aan mantelzorgers en vrijwilligers.• Passende woonruimte voor iedereen. Voorbeelden: starterslening uitbreiden, ruim beleid ten aanzien van aanpassingen en mantelzorgwoningen.

c.	Is uw partij voor het vasthouden aan de bestaande koers of vindt u dat er verandering van bestaand beleid nodig is en indien ja, op welke thema's?
	De bestaande koers is goed, maar de ChristenUnie staat open voor vernieuwing. Voorbeelden van deze vernieuwing zijn: <ul style="list-style-type: none"> • De gemeente kan initiatieven uit de samenleving beter ondersteunen (bijvoorbeeld helpen met subsidies); • De gemeente kan een actievere rol spelen op het terrein van woningbouw door meer in gesprek te gaan met woningcorporaties.
d.	In het geval van bezuinigingen, op welke gebieden kan volgens uw partij dan bezuinigd worden?
	Volgens de ChristenUnie kan er niet of nauwelijks worden bezuinigd op de organisatie, op wegen of op groenonderhoud. De verwachting is dat er binnen twee jaar meer helderheid is over de uitgaven in het sociaal domein. Daar zit dan misschien wat ruimte, maar tegelijkertijd wil de ChristenUnie geen grote risico's lopen.
e.	Wanneer er wordt geformeerd, zijn er punten waarop de formatie zou breken?
	Verplichte zondagopenstelling van winkels is voor de ChristenUnie een breekpunt. De partij tornt niet aan de huidige afspraken over zondagopenstelling.

3. Partijen

a.	Hoe ziet volgens uw partij de ideale coalitie eruit en waarom passen die partijen goed samen? Wat is uw tweede voorkeur?
	Eerste voorkeur: Opsterlands Belang - CDA – ChristenUnie. Deze drie partijen hebben een basis van vertrouwen en hebben elkaar ook in moeilijke situaties de afgelopen periode vastgehouden. Tweede voorkeur: Opsterlands Belang – ChristenUnie – GroenLinks-OpsterLanders – VVD. Hoewel er inhoudelijk best veel overeenkomsten zijn, heeft de ChristenUnie weinig vertrouwen in een coalitie met de PvdA. Bovendien heeft de PvdA verloren bij de verkiezingen.
b.	Zijn er partijen die u uitsluit als formatiepartner?
	B.A.S.
c.	Hoe ziet u de verhoudingen tussen coalitie en oppositie?
	Door een hoofdlijnenakkoord te sluiten, ontstaat er ruimte, ook voor de oppositie. De raadsleden zitten er voor de burger en niet om als coalitie en oppositie continu tegenover elkaar te staan.

d.	Wilt u mee formeren en zo ja, wie is uw wethouderskandidaat? (de naam blijft buiten het verslag)
	Ja.
e.	Voorziet u personele veranderingen in uw fractie de komende 4 jaar?
	Nee.

4. Overig

a.	Heeft u nog vragen en opmerkingen voor de informateurs?
	Maak in de formatieonderhandelingen gebruik van de doelenboom. Dat helpt in de afweging om iets wel of juist niet te willen afspreken in het coalitieakkoord.

GroenLinks-OpsterLanders

Vertegenwoordigd door:	Elske Beintema en Johan Sieswerda
Datum en tijd	4 april 2018, 19.00-20.00 uur

1. Algemeen

a.	Hoe duidt u de verkiezingen?
	GroenLinks-OpsterLanders heeft als enige partij een zetel gewonnen en is nu gelijkwaardig aan de ChristenUnie en de VVD.
b.	Aan welke (drie) belangrijke kwaliteiten moet de nieuwe coalitie volgens u voldoen?
	<ul style="list-style-type: none">• Chemie tussen collegeleden;• Transparantie: binnen het college en naar de raad en organisatie toe;• Openheid en luisteren naar de burger;• Meer gebruikmaken van het netwerk en dat ook versterken.
c.	Wat maakt de gemeente Opsterland uniek volgens uw partij?
	De gemeente Opsterland is uniek vanwege de omgeving met de bossen en het vele groen. Daarnaast maken de ligging en de balans tussen groen en economie de gemeente uniek.

2. Inhoudelijk

a.	Wat voor akkoord: op hoofdlijnen of gedetailleerd?
	GroenLinks-OpsterLanders is voorstander van een hoofdlijnenakkoord. Het is daarbij belangrijk dat alle partijen ideeën kunnen inbrengen, het moet niet dichtgetimmerd zijn.
b.	Welke drie punten wilt u inbrengen bij de formatie (of uw partij meeformeert of niet).
	<ul style="list-style-type: none">• <u>Biodiversiteit en energietransitie</u>. Voorbeelden: meer aandacht voor ecologisch bermbeheer, aandacht voor groen en flora en fauna weer serieus nemen. Daarnaast een actiever beleid voor de energietransitie.• <u>Meer huurwoningen in de kleine dorpen</u>. De gemeente moet om tafel met de woningbouwcoöperaties. De verhuurders trekken zich terug uit de dorpen, terwijl ook mensen die zijn aangewezen op huurwoningen in kleine dorpen willen wonen.• <u>Alle kinderen doen mee</u>. Ook kinderen van ouders met een smalle beurs moeten op schoolreisje kunnen, een instrument bespelen en/of sporten. De gemeente moet een actief beleid voeren, waarbij gekeken wordt hoe fondsen en rijks gelden maximaal kunnen worden ingezet voor dit doel.
c.	Is uw partij voor het vasthouden aan de bestaande koers of vindt u dat er verandering van bestaand beleid nodig is en indien ja, op welke thema's?

	GroenLinks-OpsterLanders wil houden wat goed is, maar wil ook verandering, bijvoorbeeld op het gebied van verduurzaming. Het is tijd voor meer ambitie en een frisse wind.
d.	In het geval van bezuinigingen, op welke gebieden kan volgens uw partij dan bezuinigd worden?
	Een mogelijkheid om te bezuinigen is volgens GroenLinks-OpsterLanders het efficiënter benutten van voorzieningen. Als het gebruik van sportvoorzieningen bijvoorbeeld efficiënter wordt gepland, dan kan er door meer mensen gebruik van worden gemaakt. Op deze manier kun je geld besparen, zonder dat het veel gevolgen heeft voor de gebruikers.
e.	Wanneer er wordt geformeerd, zijn er punten waarop de formatie zou breken?
	Geen breekpunten.

3. Partijen

a.	Hoe ziet volgens uw partij de ideale coalitie eruit en waarom passen die partijen goed samen? Wat is uw tweede voorkeur?
	Eerste voorkeur: Opsterlands Belang – GroenLinks-OpsterLanders - PvdA (eventueel met een vierde partij). Tweede voorkeur: Opsterlands Belang – GroenLinks-OpsterLanders – twee andere partijen (waarvan het meest aannemelijk PvdA, CDA, ChristenUnie of VVD). GroenLinks-OpsterLanders wil geen gedoogconstructies.
b.	Zijn er partijen die u uitsluit als formatiepartner?
	Nee.
c.	Hoe ziet u de verhoudingen tussen coalitie en oppositie?
	GroenLinks-OpsterLanders ziet de verhouding bij voorkeur constructief en dual.
d.	Wilt u mee formeren en zo ja, wie is uw wethouderskandidaat? (de naam blijft buiten het verslag)
	Ja.
e.	Voorziet u personele veranderingen in uw fractie de komende 4 jaar?
	Nee.

4. Overig

a.	Heeft u nog vragen en opmerkingen voor de informateurs?
-----------	--

	GroenLinks-OpsterLanders wil boeren graag helpen, bijvoorbeeld bij het herstel van biodiversiteit. De gemeente kan bijvoorbeeld helpen om subsidies te vinden.

Vertegenwoordigd door:	Hielke de Vries en Wanda Geertsma
Datum en tijd	3 april 2018, 17.00-18.00 uur

1. Algemeen

a.	Hoe duidt u de verkiezingen?
	De VVD is wel tevreden, maar had gehoopt op een zetel meer. Voor de dynamiek en het politieke landschap was het wel goed geweest als het gezamenlijk aantal zetels van de coalitiepartijen was veranderd.
b.	Aan welke (drie) belangrijke kwaliteiten moet de nieuwe coalitie volgens u voldoen?
	<ul style="list-style-type: none"> • De nieuwe coalitie moet gezamenlijk optrekken; • Er moet niet langer een zesjescultuur zijn, met andere woorden meer ambitie en innovatie; • De nieuwe coalitie moet proactief inspelen op nieuwe ontwikkelingen.
c.	Wat maakt de gemeente Opsterland uniek volgens uw partij?
	De gemeente Opsterland is uniek vanwege het prachtige landschap en de dorpen. De dorpen nemen zelf veel verantwoordelijkheid. De combinatie van krachtige dorpen en het landschap, met een veenwicht tussen ondernemers in de landbouw en de recreatie en het toerisme.

2. Inhoudelijk

a.	Wat voor akkoord: op hoofdlijnen of gedetailleerd?
	De VVD is voorstander van een hoofdlijnenakkoord met een gezamenlijke visie. Het gaat om een duidelijke koers, maar met ruimte voor nieuwe ideeën.
b.	Welke drie punten wilt u inbrengen bij de formatie (of uw partij meeformeert of niet).
	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Woningbouw</u>. Ruimte geven aan de vrije sector, zodat er ook weer ruimte komt voor starters. De dorpen kunnen zelf met plannen komen. • <u>Klimaat</u>. maak een plan voor de energietransitie (bijvoorbeeld bij gebouwen en materieel). Betrek hierbij de Omgevingswet en de Friese energiestrategie. • <u>Ondernemerschap</u>. de stimulering van woningbouw en de energietransitie biedt kansen voor ondernemers.
c.	Is uw partij voor het vasthouden aan de bestaande koers of vindt u dat er verandering van bestaand beleid nodig is en indien ja, op welke thema's?
	Voor een groot deel kan het bestaande beleid worden voortgezet, maar de VVD wil dat doen met meer ambitie en innovatie.

d.	In het geval van bezuinigingen, op welke gebieden kan volgens uw partij dan bezuinigd worden?
	De VVD heeft drie punten, waarop mogelijk bezuinigd kan worden: <ul style="list-style-type: none"> • In het sociaal domein kan meer rendement behaald worden door meer efficiency. • Ambtelijke organisatie; • De vergunningverlening kan misschien efficiënter door aanvragers meer verantwoordelijkheid te geven.
e.	Wanneer er wordt geformeerd, zijn er punten waarop de formatie zou breken?
	In principe heeft de VVD geen breekpunten, maar zij heeft wel een paar heel belangrijke punten: <ul style="list-style-type: none"> • Invoering tweerichtingsverkeer in de Hoofdstraat in Gorredijk; • Mensen niet langer dan nodig een bijstandsuitkering laten krijgen; • De zondagsopenstelling van winkels niet terugdraaien.

3. Partijen

a.	Hoe ziet volgens uw partij de ideale coalitie eruit en waarom passen die partijen goed samen? Wat is uw tweede voorkeur?
	De eerste voorkeur van de VVD: Opsterlands belang – VVD – CDA. Deze partijen kunnen elkaar op inhoud goed vinden. De tweede voorkeur is een coalitie van Opsterlands belang, VVD en PvdA. Bij deze variant is het nog wel de vraag hoe het inhoudelijk bij elkaar komt.
b.	Zijn er partijen die u uitsluit als formatiepartner?
	De VVD sluit geen partijen uit, omdat alle partijprogramma's voldoen aan de Grondwet.
c.	Hoe ziet u de verhoudingen tussen coalitie en oppositie?
	De verhouding tussen coalitie en oppositie dient volgens de VVD dual en constructief te zijn.
d.	Wilt u mee formeren en zo ja, wie is uw wethouderskandidaat? (de naam blijft buiten het verslag)
	Ja.
e.	Voorziet u personele veranderingen in uw fractie de komende 4 jaar?
	Nee.

4. Overig

a.	Heeft u nog vragen en opmerkingen voor de informateurs?
-----------	---

	De VVD is voorstander van meer samenwerking in de regio, bijvoorbeeld met de gemeenten aan de A7.

BAS

Vertegenwoordigd door:	Klaas de Boer en Ruud Wubbolts
Datum en tijd	4 april 2018, 16.00-17.00 uur

1. Algemeen

a.	Hoe duidt u de verkiezingen?
	BAS had wel verwacht dat de coalitiepartijen iets zouden inleveren, bijvoorbeeld door de discussie over De Skâns en integriteitskwesities. De winst van GroenLinks-OpsterLanders komt met name door de landelijke politiek.
b.	Aan welke (drie) belangrijke kwaliteiten moet de nieuwe coalitie volgens u voldoen?
	<ul style="list-style-type: none">• Burgers beter betrekken en beter naar ze luisteren, zodat de afstand kleiner wordt;;• Niet te veel achterover leunen en wachten op initiatieven, meer ambitie;• Duidelijke afspraken maken met de dorpen over wat wel kan en wat niet kan, een transparante overheid.
c.	Wat maakt de gemeente Opsterland uniek volgens uw partij?
	Wat de gemeente Opsterland uniek maakt, zijn de dorpen, de grote saamhorigheid in de dorpen en het aantrekkelijke landschap. Opsterland ligt aan de rand van de krimpzone en kan daarom niet achteroverleunen maar dient initiatief te nemen en zorg te dragen voor die zaken die het voor mensen aantrekkelijk maken om hier te wonen en werken.

2. Inhoudelijk

a.	Wat voor akkoord: op hoofdlijnen of gedetailleerd?
	Hoofdlijnenakkoord.
b.	Welke drie punten wilt u inbrengen bij de formatie (of uw partij meeformeert of niet).
	<ul style="list-style-type: none">• <u>Wonen</u>. De dorpen en inwoners veel eerder betrekken, bijvoorbeeld door het programma van eisen samen met de dorpen te maken.• <u>Mienskip</u>. Inwoners veel meer zelf vorm laten geven aan wat voor hen bij de mienskip hoort.• <u>Referendum/draagvlak</u>. Bij grote, ingrijpende onderwerpen een referendum organiseren (bijvoorbeeld een project als De Skâns).
c.	Is uw partij voor het vasthouden aan de bestaande koers of vindt u dat er verandering van bestaand beleid nodig is en indien ja, op welke thema's?
	Het is tijd voor verandering en een frisse wind. Zie ook het antwoord op vraag 1b.

d.	In het geval van bezuinigingen, op welke gebieden kan volgens uw partij dan bezuinigd worden?
	De gemeente kan besparen op de ingezette OWO-samenwerking, de samenwerking moet meer opleveren . Daarnaast moet de organisatie afslanken en kan bijvoorbeeld het zorgdomein efficiënter worden uitgevoerd. BAS wil in ieder geval niet bezuinigen op terreinen, die inwoners en maatschappelijke instellingen en sportverenigingen direct of indirect raken.
e.	Wanneer er wordt geformeerd, zijn er punten waarop de formatie zou breken?
	Breekpunten voor BAS: <ul style="list-style-type: none"> • Bezuinigingen op maatschappelijke doelen, waardoor de rekening bij de burger komt te liggen; Daarnaast vindt BAS dat partijen moeten staan voor de standpunten in hun programma om kiezersbedrog te voorkomen.

3. Partijen

a.	Hoe ziet volgens uw partij de ideale coalitie eruit en waarom passen die partijen goed samen? Wat is uw tweede voorkeur?
	Eerste voorkeur: Opsterlands Belang – PvdA – GroenLinks-OpsterLanders Deze variant kan zorgen voor een frisse wind. Tweede voorkeur: Opsterlands Belang – PvdA - VVD
b.	Zijn er partijen die u uitsluit als formatiepartner?
	Nee.
c.	Hoe ziet u de verhoudingen tussen coalitie en oppositie?
	BAS ziet graag meer oppositie dan de afgelopen periode. Het mag wel wat minder tam en afwachtend. Daarnaast mag er meer/beter worden samengewerkt tussen de oppositiepartijen en in de raad in het algemeen.
d.	Wilt u mee formeren en zo ja, wie is uw wethouderskandidaat? (de naam blijft buiten het verslag)
	Ja.
e.	Voorziet u personele veranderingen in uw fractie de komende 4 jaar?
	Ja.

4. Overig

a.	Heeft u nog vragen en opmerkingen voor de informateurs?
	<ul style="list-style-type: none">• BAS hoopt op veel meer debat in de raad;• BAS is voor een verbod op werpbaar vuurwerk.

D66

Vertegenwoordigd door:	René Koopmans en Marco Veenstra
Datum en tijd	4 april 2018, 20.00-21.00 uur

1. Algemeen

a.	Hoe duidt u de verkiezingen?
	D66 heeft weliswaar wat landelijke tegenwind gehad, maar heeft wel een zetel behouden. Een algemeen punt is dat de verkiezingen meer aandacht hebben gekregen dan vier jaar geleden. Het verschil tussen lokale en landelijke verkiezingen is goed aan de orde gekomen.
b.	Aan welke (drie) belangrijke kwaliteiten moet de nieuwe coalitie volgens u voldoen?
	<ul style="list-style-type: none">• Samenwerking• Vertrouwen en open communicatie;• Kritisch zijn naar elkaar, maar wel oog houden voor het doel.
c.	Wat maakt de gemeente Opsterland uniek volgens uw partij?
	Opsterland is uniek, maar tegelijkertijd vergelijkbaar met sommige andere gemeenten. Wat het uniek maakt, is de omgeving. Opsterland heeft bovendien nog veel onbenutte mogelijkheden, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid, toerisme en wonen. Het is een aantrekkelijke woongemeente voor veel mensen, hoewel ook veel mensen wonen in huizen die verbetering nodig hebben.

2. Inhoudelijk

a.	Wat voor akkoord: op hoofdlijnen of gedetailleerd?
	Hoofdlijnenakkoord. Zo'n akkoord geeft de meeste kans op een democratisch besluit, met ruimte voor eigen inbreng vanuit de raad. Er is ook meer ruimte voor verbeteringen, omdat zo'n akkoord niet beperkt wordt door afspraken aan het begin van de periode.
b.	Welke drie punten wilt u inbrengen bij de formatie (of uw partij meeformeert of niet).
	<ul style="list-style-type: none">• <u>Een progressief energiebeleid.</u>• <u>Vertrouwen in de politiek.</u> Dit betekent dat de gemeente toegankelijk en bereikbaar moet zijn voor de inwoners. Hier hoort ook bij dat D66 terughoudend wil zijn met de overdracht van bevoegdheden aan gemeenschappelijke regelingen.• <u>Onderwijs.</u> Slim en toekomstgericht met de onderwijsbudgetten omgaan.
c.	Is uw partij voor het vasthouden aan de bestaande koers of vindt u dat er verandering van bestaand beleid nodig is en indien ja, op welke thema's?
	D66 is het eens met wat de coalitie de afgelopen jaren heeft gedaan op het gebied van zorg. Voor veel andere onderwerpen geldt dat D66 een progressiever beleid wil.

d.	In het geval van bezuinigingen, op welke gebieden kan volgens uw partij dan bezuinigd worden?
	D66 wil dat de gemeente prestaties beter gaat meten, zodat er meer inzicht komt in waar de inspanningen toe leiden en hoe dat eventueel efficiënter kan. Daarnaast is D66 voorstander van een koppeling van de hoogte van de Ozb aan de toepassing van energiebesparende maatregelen.
e.	Wanneer er wordt geformeerd, zijn er punten waarop de formatie zou breken?
	D66 heeft op voorhand geen breekpunten.

3. Partijen

a.	Hoe ziet volgens uw partij de ideale coalitie eruit en waarom passen die partijen goed samen? Wat is uw tweede voorkeur?
	Eerste voorkeur: Opsterlands Belang – PvdA – GroenLinks-OpsterLanders Tweede voorkeur: Opsterlands Belang – PvdA – GroenLinks-OpsterLanders De gedachte achter deze voorkeuren is dat D66 Opsterlands belang eerder ziet meegaan in een progressief programma dan het CDA of de ChristenUnie.
b.	Zijn er partijen die u uitsluit als formatiepartner?
	Nee.
c.	Hoe ziet u de verhoudingen tussen coalitie en oppositie?
	Constructief, kritisch en debat op basis van inhoud.
d.	Wilt u mee formeren en zo ja, wie is uw wethouderskandidaat? (de naam blijft buiten het verslag)
	Als de huidige coalitie wordt voortgezet, dan wil D66 niet meeformereren. Als een progressieve coalitie onderzocht wordt, dan wil D66 wel meedoen. Overigens hoeft een goede inzet van D66 niet per se vanuit het college te gebeuren; het kan ook vanuit de raad.
e.	Voorziet u personele veranderingen in uw fractie de komende 4 jaar?
	Nee.

4. Overig

a.	Heeft u nog vragen en opmerkingen voor de informateurs?
	D66 wil dat besluitvorming getoetst wordt aan de gevolgen voor de volgende generatie.

FNP

Vertegenwoordigd door:	Ultsje Hosper (de heer Janco van der Werf kon vanwege ziekte niet aanwezig zijn)
Datum en tijd	4 april 2018, 17.00-18.00 uur

1. Algemeen

a.	Hoe duidt u de verkiezingen?
	De uitslag laat zien dat de kiezers over het algemeen tevreden zijn over het beleid van de afgelopen vier jaar, omdat de coalitiepartijen ongeveer gelijk gebleven zijn. GroenLinks/Opsterlanders profiteert vooral van een landelijk effect.
b.	Aan welke (drie) belangrijke kwaliteiten moet de nieuwe coalitie volgens u voldoen?
	<ul style="list-style-type: none">• Voor de inwoners: goed luisteren, een betere communicatie met de dorpen over wat wel en niet kan (duidelijk en transparant);• De dorpen stimuleren om initiatieven te ontwikkelen en aan te dragen.
c.	Wat maakt de gemeente Opsterland uniek volgens uw partij?
	Wat Opsterland uniek maakt, is dat het een oude, kleinschalige gemeente is met veel natuur en een prachtig landschap, waar de belangrijkste rivier van Fryslân doorheen stroomt (Alddijp).

2. Inhoudelijk

a.	Wat voor akkoord: op hoofdlijnen of gedetailleerd?
	FNP is voorstander van een hoofdlijnenakkoord. Je moet kunnen inspelen op actuele ontwikkelingen en niet alles vastleggen voor vier jaar.
b.	Welke drie punten wilt u inbrengen bij de formatie (of uw partij meeformeert of niet).
	<ul style="list-style-type: none">• <u>De leefbaarheid van de dorpen in stand houden</u>: ten minste één school, sportvoorzieningen, mogelijkheden voor woningbouw, maar ook cultuur en verkeersvoorzieningen.• <u>Duurzame energie stimuleren</u>. Na Wijnjewoude ook in andere dorpen proberen om de meter op nul te krijgen, bijvoorbeeld via zonnepanelen op de daken van woningen en bedrijven.• <u>Behoud van bestuurlijke zelfstandigheid van de gemeente</u>. Voor samenwerking, maar tegen een fusie van de gemeente met andere gemeente(n).
c.	Is uw partij voor het vasthouden aan de bestaande koers of vindt u dat er verandering van bestaand beleid nodig is en indien ja, op welke thema's?
	Over het algemeen is de FNP het eens met de bestaande koers. De FNP was het niet eens met het besluit over De Skâns, maar accepteert dat er nu een besluit is genomen.

d.	In het geval van bezuinigingen, op welke gebieden kan volgens uw partij dan bezuinigd worden?
	De heer Hosper heeft onvoldoende kennis om deze vraag te beantwoorden. In het algemeen is FNP geen voorstander van grote projecten om de gemeente op de kaart te zetten en kan daar bij een bezuinigingsvraag naar gekeken worden.
e.	Wanneer er wordt geformeerd, zijn er punten waarop de formatie zou breken?
	Een breekpunt voor de FNP is een fusie met andere gemeenten.

3. Partijen

a.	Hoe ziet volgens uw partij de ideale coalitie eruit en waarom passen die partijen goed samen? Wat is uw tweede voorkeur?
	Eerste voorkeur: Opsterlands Belang – CDA – ChristenUnie Tweede voorkeur: Opsterlands Belang – CDA – ChristenUnie - FNP
b.	Zijn er partijen die u uitsluit als formatiepartner?
	Nee.
c.	Hoe ziet u de verhoudingen tussen coalitie en oppositie?
	De FNP vindt dat het de samenwerking in de raad ten goede komt, als er in het coalitieakkoord ook punten van de oppositie worden meegenomen.
d.	Wilt u mee formeren en zo ja, wie is uw wethouderskandidaat? (de naam blijft buiten het verslag)
	Ja.
e.	Voorziet u personele veranderingen in uw fractie de komende 4 jaar?
	Ja, dat is mogelijk. De FNP heeft aandacht voor de verjonging van de partij.

4. Overig

a.	Heeft u nog vragen en opmerkingen voor de informateurs?
	-

